

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Orationibus lacvlatoriis Libri IV. Ascetici, Seu ad exercitationem spectantes

Balinghem, Antoine de

Antverpiae, 1618

Cap. V. De aspirationibus à spe & charitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51085](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51085)

CAPVT V.

De aspirationibus à spe & caritate.

Tertium erat propositum, vt in actionibus spei desiderijque beatitudinis & gaudij, ea cogitata (hac enim omnia ad idem reuoco) precationibusque iaculatoriis, quæ ea ipsa vel excitant vel promoueant, frequens esset æger: cumque primum & principale spei obiectum sit Deus, vt auctor beatitudinis, secundum verò sint media vniuersa, quibus ad eam peruenitur: Necesse est se in vtroque exercent. Ad prius quidem hæc spectant formulæ: *Letatus sum in his que dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus:* quem versiculum tradit P. Platus quemdam è nostra Societate, fugiente iam animâ, inflexâ in cantum voce pronuntiasse, in eoque ipso expirasse. Scribit de alio quopiam eiusdem Ordinis, cui cum denuntiatum esset instare discessum, quidquid habuit vocolæ infirmæ ac penè consumptæ, id totum collegit ad recitandum hymnum *Te Deum laudamus.* quod & præstitum ab eo est maximâ cum letitiæ significatione.

Eiusdem generis & illud, *Laudate Dominum de calis, laudate eum in excelsis.* In quas voces mediâ nocte erupit Gerardus D. Bernardi frater

Ps. 121. 1.

1. 1. c. 31.
de bono
status
religio-
si.

Ps. 148.

frater penè animam agens, de quo hæc ipse
in Cantica: Accitus sum ego (inquit) ad id mi- Serm.
raculi, videre exultantem in morte hominè, ^{26.}
insultantem morti. Vbi est mors victoria tua?
vbi est mors stimulus tuus? iam non est sti-
mulus, sed iubilus; iam cantando moritur
homo, & moriendo cantat. Nimirum ei cer-
ta erat spes beatitudinis, nocteque adhuc
mediâ diescebat, & illi nox sicut dies illumi-
nabatur. Hæc Bernardus.

Adde & his sequentes aspirationes: Ah
quando dabitur ibi esse, vbi absterget Deus Apoc.
omnem lacrymam ab oculis Sanctorum? ^{21. 4.}
vbi mors vltra non erit, neque luctus, neque
clamor, neque dolor erit vltra, quia prima
abierunt? Quando dabitur ibi esse, quò non
accedet malum, & flagellum non appropin-
quabit tabernaculo meo? O quando concin-
nam labore omni perfunctus illud Regij Va- Psal. 65.
tis? Transiimus per ignem & aquam, & du-
xisti nos in refrigerium? Quando experiar il- Isaia
lud Prophetæ: Declinabo super eos qua- ^{66. 12.}
si fluium pacis, & quasi torrentem inun-
dantem gloriam gentium. O cælestis Hie- Psal. 83.
rusalem quàm melior est dies vna in atrijs
tuis super millia, sed quando stabunt in
hisce atrijs tuis pedes mei? Quemadmo- Pf. 122.
dum desiderat ceruus ad fontes aquarum,
ita desiderat anima mea ad te Deus. Ex
qua aspirationem non mediocrem, ait Cer- 1. 2. c. 9.

N 5 uera

uera ægritudinis tempore; vt etiam ex toto
 Pſalmo capiebat oblectationem inuictiffi-
 mus omniq̄ laude maior Rex Philippus
 quem etiam ſæpiùs pſalmum ſecum ipſe
 commemorabat, ſubiſtebátque nonnihil
 dum ad illa verba ventum erat, Sitiuit ani-
 ma mea ad Deum fortem viuum, quando
 veniam & apparebo ante faciem Dei. Atque
 eodem ſpectant illa D. Auguſtini.

Ad perennis vitæ fontem mens ſitiuit
 arida

Claustra carnis præſto frangi clauſa quæ-
 rit anima

Glifcit, ambit, eluctatur, exul frui pa-
 triâ

Dum preſſuris ac ærumnis ſe gemit ob-
 noxiam,

Quam amiſit cùm deliquit contempla-
 tur gloriam

Præſens malum auget boni perſiti me-
 moriam.

Et quia non rarò euenit, vt vehementes mo-
 leſtaſque ingerat dæmon deſperandi cogita-
 tiones extremâ illâ vitæ periodo: eas quidem
 abiget infirmus cogitatione meliorum, bre-
 uibusque aspirationibus modò ad Deum,
 modò ad Deiparam, & ad Diuos omnes, im-
 primis que ad angelum tutelarem. Singulorù
 pauçulas aliquot formulas ſubiungam licet
 rerum ſpiritualium peritis ſatis obuias: verùm
 &

& rudioribus consulendum est, Deus itaque sic compellendus.

Saluum me fac Deus quoniam intrauerunt aquæ usque ad animam meam, infixus sum in limo profundo & non est substantia; veni in altitudinem maris & tempestas demersit me. Exurge, quare obdormis Domine; exurge, & ne repellas in finem, quare faciem tuam auertis, obliuisceris inopiæ meæ & tribulationis meæ? quoniam humiliata est in puluere anima mea, conglutinator est in terra venter meus. Exurge Domine, adiuua me & redime me propter nomen tuum.

Domine vim patior, responde pro me: confundantur omnes qui me presequuntur, & non confundar ego. Paueant illi & non paveam ego. Induc super eos diem afflictionis & duplici contritione conterere eos Domine Deus meus.

Exurgat Deus, & dissipentur inimici eius, & fugiant qui oderunt eum à facie eius; sicut deficit fumus, deficient, sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei. Qui dicunt animæ meæ, non est salus ipsi in Deo eius, confundantur & reuereantur: tu autem Domine susceptor meus es, gloria mea & exaltans caput meum, tu adiutor meus, tu protector meus, tu cornu salutis meæ, tu salus mea, tu illuminatio mea quem timebo? tu protector vitæ meæ à quo trepida-

Psal. 69.

Psal. 43.

24. 26.

Ipsa. 38.

18.

Iere. 17.

18.

Psal. 3. 3.

Psal. 17.

3.

Pfal. 26.
1. pidabo? qui tribulant me inimici, mei ipsi infirmati sunt & ceciderunt. Si consistent aduersum me castra, non timebit cor meum; si exurgat aduersum me praelium, in hoc ego sperabo. Sexcenta sunt eius generis in sacris Litteris, sed hac pauca exempli causa adferre oportuit. B. autem Virgo mater sic fere appellanda:

Maria mater gratia:

Mater misericordia

Tu nos ab hoste protege,

Et hora mortis suscipe:

Eia ergo aduocata nostra illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte: & Iesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exilium ostende. Sancta Maria mater Dei ora pro nobis peccatoribus nunc & in hora mortis nostrae, Amen.

Monstra te esse matrem,

Sumat per te preces

Qui pro nobis natus

Tulit esse tuus.

Vitam praesta puram

Iter para tutum;

Vt videntes Iesum

Semper collatemur.

Iam verò Angeli custodis opera, hac oratione Ecclesiae consuetà imploranda erit: Angele Dei, qui custos es mei, me tibi commissum pietate superna hodie & semper

per illumina, custodi, rege & governa,
Amen.

Denique cælitates, iſque maximè quos Pa-
tronos aſciuerit æger, vocandi, vt adſint ex-
tremâ illâ luctâ, vteturque ad id ſolem-
nibus Eccleſiæ precibus, quas Litanias vocât: quod
& toto ægritudinis tempore faciendum
eſt, tum ob incredibilem, qui inde colligi-
tur, fructum, tum ob huiusce exercitiij aſpi-
rationumque facilitatem: quæ quoniam exi-
guâ animi attentione perficiuntur, neque
caput lædunt, horæ ſpatio, interruptè ſal-
tem, multoties Diuos licebit appellare.

Ad hæc non parum iuuat, ſi ſecum ipſe
ſermocinetur æger, torpentique animo ſuo
ſomnum excutiat, cumque diffidentiâ abie-
ctum erigat ſpe meliorum, ad hunc fere mo-
dum: Quare triftis es anima mea, & quare
conturbas me? Spera in Deo, quoniam ad-
huc confitebor illi ſalutare vultus mei, &
Deus meus. Moriturus porrò S. Hilarion,
ita ſecum ipſe ſermocinabatur: Egredere
anima mea: quid times? tot annos ſeruiiſti
Deo, & mortem times? At remiſſè, oſcitan-
ter, imperfectèque ſeruiiſti; quid tum? Im-
perfectum tuum vident oculi eius, & in li-
bro ipſius ſcriberis. Homines & iumenta
ſaluabit Dominus. Neque venit vocare iu-
ſtos, ſed peccatores.

ſalma.
138. 15.
ſal 35. 7.
Matth.
9. 13.

Ita tibi quidè perſuadeas oportet, licet er-
ratorum

ratorum tuorum conscientia ansam tibi det
animi contrahendi, te tamen refici & recrea-
ri plurimum decet, cum animo reputas, te
quamquam imperfectum, in libro tamen
Dei scriptum esse, qui quod imperfectum est
in te videt quidem: verum non ut æternum
condemnet: sed ut spiritus tuos comprimat,
ne fortè insolescas, maioráque bona ex ipsis
etiam erroribus tuis eliciat.

Quid formidas? An igitur existimas iniu-
stum Deum, ut obliuiscatur operis tui, & di-
lectionis, quam ostendisti in nomine ipsius?

Hebr. 6.
11.

An ignoras promissionum vitæ æternæ ple-
na esse omnia? Nescis te immortalium bo-
norum non semel hæredem institutum? Sed

Ibidem
v. 17.

tene lætet Deum ut abundantius ostenderet
pollicitationis hæredibus, consilij sui im-
mutabilitatem interposuisse iusiurandum,
ut per duas res immobiles, quibus impossi-
bile est eum mentiri, fortissimum haberes so-
latium? Tene igitur propositam spem, tene
inquam sicut anchoram tutam ac firmam
& incedentem vsque ad interiora velami-
nis, ubi præcursor pro te introuit Iesus se-
cundum ordinem Melchisedech Pontifex

Psal. 70.
1.

factus in æternum. Tene (tertium dico) &
spera in Domino, & non confunderis in æ-

Eccl. 3.
11.

ternum. Si dubitas, respice nationes homi-
num & scito quia nullus sperauit in Domino
& confusus est. Quis enim permãsit in man-
datis

datis eius, & derelictus est? aut quis inuocauit eum & despexit illum? quoniam pius & misericors est Deus, & remittet in die tribulationis peccata, & protectio est omnibus exquirentibus se in veritate.

Alterum spei obiectum erant media illa, quæ ad æternam beatitudinem ducunt, quorum omnium facile Princeps est condonatio delictorum. Cuius quidem firmam spem exsuscitabit æger ipse, tum verè maximè erit ad eam ipsam à sacerdote excitandus.

Et quoniam id egregiè præstitum accepimus à confessario Catholici Regis Philippi II. è suprema sua inualetudine, non erit abs re illud idem hîc ad communem omnium vsu attexere: Cùm is verba Regi faceret de filio prodigo, de paratilico sanato, de Maria Magdalena, exponeretque fauores quibus Christus liberator noster peccatores persecutus esset, eum quoque memorabilem affirmavit, quod numquam priùs peccati meminisset, quàm veniæ & remissionis. Paralitico enim dixit Confide fili, remittuntur tibi peccata tua, & Mariæ Magdalenæ. Remittuntur tibi peccata, atque alibi, remissa sunt ei peccata multa, forma quoque absolutio- nis, quam Apostolis dedit, hæc fuit. Quorum remiseritis peccata. Ita vt semper remissionis & veniæ priùs fecerit mentionem, quàm peccati. Idque ea de causa, ne nimiùm peccatores

l. 2. obi-
tus c. 6.

catores turbarentur, si antè peccatum quàm
veniam pronuntiaffet.]

Obseruatio sanè tam acuta quàm vera,
plenaque solatij. Ex qua ipsa tum cepit Rex
maximam animo voluptatem, tum ingen-
tem concepit spem diuinæ miserationis ve-
niæque delictorum consequendæ: cui qui-
dem spei excitandę vsui esse possunt sequen-
tes etiam formulæ:

In orat.
Manassę
Regis.
Gen. 4.
13.
Pf. 39.13
Rom. 2.
4.
Pf. 32.5.
r. ad
Tim. 13.
Rom. 1.
Rom. 5.
9.

Peccati Domine super numerum arenæ
maris, & multiplicata sunt peccata mea ni-
mis: sed maior non est iniquitas mea, quàm
vt veniam merear. Multiplicatæ sunt iniqui-
tates meæ super capillos capitis mei: sed am-
pliores diuitiæ sunt bonitatis & patientiæ &
longanimitatis tuæ. Misericordia enim tua
plena est terra, miserationesque tuæ super
omnia opera tua. In te Domine sperabo, qui
non venisti vocare iustos, sed peccatores,
qui venisti in hunc mundum peccatores sal-
uos facere, quorū primus ego sum, blasphemus,
contumeliosus, repletus omni iniqui-
tate, fornicatione, auaritia, superbus, elatus:
sed misericordiã à te consequi spero equidẽ,
quia aut ignorans feci, aut humanã fragilita-
te impulsus. Desperare sanè nequeo de tua
infinita misericordia, ô bone Iesu, quoniam
cùm adhuc peccator essem, pro me mortuus
es, multo ergo magis iustificatus in sanguine
tuo, saluus ero ab ira per teipsum.

Tu

Tu es spes mea Deus meus, & portio mea in terra viventium. Nihil est quod timeam: Si Deus pro me, quis contra me? qui etiam proprio filio suo non pepercit, sed pro me tradidit illum, quomodo non cum illo omnia mihi donauit? Quis accusabit aduersus electum Dei? Deus qui iustificat, quis est qui condemnet? Christus Iesus qui mortuus est, imò qui & resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro me.

Psal. 118.

116.

Psal. 38.

8.

Iob 13.

Isa. 1. 18.

1. Ioan.

17.

Hebr. 9.

14.

Ecccl. 9.

1.

12.

4.

Saluum me fac Domine secundum eloquiū tuum, & non confundas me ab expectatione mea. & quæ est expectatio mea, nonne Dominus? etiamsi me occideris in te sperabo: sint licet peccata mea sicut coccinum, quasi nix dealbabuntur: rubra sint quasi vermiculus, velut lana alba erunt. Atque id quidem tuo sanguine, o bone Iesu, qui emundat nos ab omni iniquitate & conscientias nostras ab operibus mortuis ad feruiendum Deo viuenti.

Confide, o anima mea, tibi remissa peccata teque pristinae Dei amicitiae, à qua peccando excideras restitutum tandem existima. At omnia in futurum seruantur incerta; Quis scit an amore, an odio dignus sit?

Verum id satis superque tenes, quantumque mortali quidem fas est scire: An non tibi multiplicia, suppetunt eaque cla-

O

12

ra diuinæ gratiæ argumenta? dolor peccatorum, lacrymis irrigatus? iterata toties Sacramentaria confessio? firmum vitæ melioris propositum? inimicorum dilectio? imò verò inimicitia omnis abolitio, tot eleëmofynæ, ceteræque Christianæ pietatis exercitationes. Hæc omnia aliaque complura, eam tibi salutis tuæ pariunt scientiam, quâ maiorem in hac quidem vita, non debes experere, quæque immoderatè angî & torqueri prohiberis.

Ceterùm totum te diuinæ committe providentiæ. Ut de te id statuat, quod sibi fuerit visum. Id vnum desidera, ut quidquid de te agat, quocumque sis loco, quocumque statu, semper eius sis & permaneas. Huc pertinent aspiratoriæ petitiones (est enim petitio actio mentis à spe profecta) quibus eadem peccatorum condonatio à Deo exoratur. Huius generis sunt quæ sequuntur. Delicta iuuentutis meæ & ignorantias meas ne memneris Domine, sed secundùm magnam misericordiam tuam memor esto mei in gloria claritatis tuæ. Ab occultis meis munda me Domine, & ab alienis parce seruo tuo. Dimitte nobis debita nostra sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

Psal. 24.

Vide ordinem commendationis animæ in Rituali.

Ibidem.

Renoua in me piissime Pater quidquid terrenâ fragilitate corruptum, vel quidquid diabolicâ fraude violatum est.

Obo-

Obone Iesu, ne perdat me iniquitas mea, Ex oratione S. Bernar.
 quem fecit omnipotens bonitas tua. O
 dulcis Iesu recognosce quod tuum est, & ab-
 sterge quod alienum est. O dulcis Iesu, qui I. Cor. 1.30.
 factus es nobis à Deo iustitia & sanctificatio
 & redemptio, iustifica me, sanctifica me, re- Ps. 129.
 dime me ex omnibus iniquitatibus meis. O
 agne Dei, qui tollis peccata mundi miserere Ioan. I.
 mei, & secundùm multitudinem miseratio-
 num tuarum dele iniquitatem meam. atque
 hæc de spe.

Cùm autem sit charitas cæterarum virtu-
 tum omnium finis, caput & perfectio, inter-
 que omnes principem teneat locum, nihil
 sanè priùs antiquiùsve ægroto esse oportet,
 quàm ut sese in ea breuiter quidem at fre-
 quentissimè ad Deum aspirando exercent.
 Quæ enim aptior homini Christiano ad pro-
 ximam mortem præparatio excogitari potest,
 quàm hac virtute, quæ omnium est regina &
 parens, imprimis colendâ, atque exercendâ?
 cumque variæ eius sint partes multiplicésq;
 eius actiones, subiciam quidem nonnullas
 orandi formulas ab ijs ductas, at nullo ta-
 men certo earum ordine prout menti occur-
 rent: huiusmodi sunt quæ sequuntur.

O quando te Deus meus diligam ex toto
 corde meo, & ex tota anima mea, & ex tota
 mente mea, & ex omnibus viribus meis, &
 proximum meum sicut meipsum?

O 2

Quan-

Quando te diligam, bone Iesu, sicut me dilexisti ad sanguinis vsque effusionem, ad flagella, ad coronam spineam, ad usq; mortem denique, mortem autem crucis?

O mi dulcissime Iesu, Iesu mi dulcissime, quis mihi tribuat vt ego moriar pro te, Iesu mi dulcissime, dulcissime Iesu? fac me saltem commori tibi, viuere nolo te mortuo; aut si me vis viuere, fac vt non viuam ego, viuatur verò in me Christus. Quis mihi det tui causa Deus meus, ludibria & verbera experiri, insuper & vincula & carceres? lapidari, secari, tentari, in occisione gladij mori? leuia autem sint hæc circuire in melotis, in pellibus caprinis, egentem, angustiatum, afflictum, in solitudinibus errantem, in montibus, & speluncis & cauernis terræ. Sed quis mihi det pro te descendere in ipsum infernum viuentem? quis verò det anathema esse pro fratribus meis, quis det deleri de libro vitæ, vt tibi placeam, vt gloriæ tuæ propagandæ minimùm seruiam?

Misericordias Domini in æternum cantabo in generatione & generationem. nō moriar sed viuam, & narrabo opera Domini: uiuet anima mea & laudabit te, & exultabit spiritus meus in Deo salutari meo.

Quis mihi tribuat vt omnes prophetent, vt omnes te sciant, ament, colant, & obseruent ô Deus meus, ô amor meus, vt omnes tibi

2. Reg.
18.33.

Gal. 2.
20.

Heb. 11.
37.

Pf. 34. 16

Rom. 9.
3.

Exodi
32. 32.

Pf. 88. 1.

Pfalm.

117. 17.

Pfalm.

118. 175.

Lucæ 1.

47.

Numer.

31. 29.

tibi seruiant humero vno, in sanctitate & iustitia, in sanctificatione & honore. O quando finem accipiet peccatum, quando consummabitur prauaricatio? quando delebitur iniquitas, quando adducetur iustitia sempiterna? quando pones inimicos tuos scabellum pedum tuorum? quando nouissima destruetur mors, quando eris omnia in omnibus?

Daniel
9.24.

Psal. 109.

Tabescere me fecit zelus meus, quia oblitum sunt verba tua inimici mei. Vidi prauaricantes & tabescebam, quia eloquia tua non custodierunt.

Psal. 118.

Potens es Domine, & veritas tua in circuitu tuo. bonus es tu, patiens, & multae misericordiae & verax, qui facis misericordiam in millia à generatione in generationem: qui scrutaris renes & corda, nec est vlla creatura inuisibilis in conspectu tuo. metiris pugillo aquas, & caelos palmo ponderas. Tu appedis tribus digitis molem terrae, tu libras in pondere montes & colles in statera. Gentes quasi stilla situlae, & quasi momentum staterae tibi reputatae sunt. Insulae quasi puluis exiguus, & omnes gentes quasi non sunt, sic sunt coram te, & quasi nihilum & inane tibi reputatae sunt. Tu educis in numero militiam ce-
lotum, & omnes ex nomine vocas, prae multitudine fortitudinis & roboris virtutisque tuae, neque vnum reliquum est quod non dicto citius

Psal. 118. 9.

Isa. 40.
12.

Ibid.
v. 26.

O 3 tuis

tuis pareat iussis. Non patitur morbi vis, cruciatúsque longiorem virtutum tuarum, ô mi Domine, commemorationem: verùm de his infinitis que aliis & gaudeo ex animo, sed & gaudebo, easque si mihi adessent, à te abessent, perlubenter tecum communicarem iis carere contentus, vt te locupletarem.

Dicam & verè dicam cum Augustino ego sum N. (nominet se æger) tu Deus: sed quod nec est, nec esse potest ego, essem Deus, & tu N. vellem omnino commutatis personis ego esse N. vt tu esses Deus.

Psal. 70. O Deus meus & omnia, tu firmamentum meum & refugium meum, tu patientia mea, spes mea. fortitudo mea, misericordia mea, expectatio mea. Tu exultatio mea, gloria

Psal. 61. mea salus mea, Deus auxiliij mei, pars mea, portio mea. Tu anima mea, tu Deus cordis mei, tu sponsus, tu iudex, tu amicus, tu rex meus & Deus meus. O Deus meus & omnia, tu lux, tu quies, tu beatitudo mea, tu cibus, tu via, tu veritas, tu vita mea, tu refrigerium in die æstus, tu solatium in tribulatione, tu salus in ægritudine, tu vita in morte. quid multa? Tu Deus meus, & omnia.

Psal. 28. Afferte Domino filij Dei, afferte Domino filios arietum. Afferte Domino gloriam & honorem, afferte Domino gloriam nomi-

Psal. 65. ni eius. Omnis terra adoret te, & psallat tibi, psalmum dicat nomini tuo Domine.

Con-

Confiteantur tibi populi Deus, confi-
teantur tibi populi omnes, terra dedit fru-
ctum suum.

CAPUT VI.

*Quomodo imminente morte aspi-
randum.*

Quo mors propius abest, eo etiam tum
feruentiores par est ad Deum eiacula-
ri orationes, tum breuiores ob defectum vi-
rium, capitisque imbecillitatem. Et quam-
quam plurimæ earum quas commemorau-
mus hæctenus, vsui etiam esse poterunt ex-
tremo hoc tempore: existimo tamen sequen-
tes proposito nostro, statuique infirmi ac-
commodatiores, quas si non poterit voce,
mente utique proferet: dicat igitur quanto
maximo potest affectu:

Illumina, ô bone Iesu, oculos meos, ne ^{Psal. 12.}
vnquam obdormiam in morte, ne quando ^{5.}
dicat inimicus meus, præualui aduersus eum.
Domine Iesu Christe fili Dei viui pone pas- ^{pastora-}
sionem Crucem & mortem tuam inter iu- ^{le.}
dicium tuum & animam meam. Dulcissime
Domine Iesu Christe ob honorem & virtu-
tem tuæ benedictæ passionis iube me adscri-
bi in numerum electorum tuorum. Ne me ^{Psal. 78.}
mineris, bone Iesu, iniquitatum mearum, ci- ^{8.}

O 4 id